

Våld i nära relationer - arbetsrutiner NVH

Innehåll

Våld i nära relationer - arbetsrutiner NVH.....	1
Syfte och omfattning.....	2
Bakgrund.....	2
Beskrivning.....	2
Journalföring.....	3
Utbildning.....	3
Roller och ansvar.....	3
Uppföljning.....	4
Dokumenthistorik.....	4
Referenser.....	4
Externa styrande dokument.....	4

Syfte och omfattning

Syftet med rutinen är att samtliga medarbetare som möter patienter inom Nära vård och hälsa skall ha god kunskap om våld i nära relationer, Detta för att säkerställa och kunna uppnå ett korrekt bemötande och omhändertagande i patientmöten.

Rutinen omfattar all personal inom Nära vård och hälsa som möter patienter och innebär att rutinmässigt i patientmöten ställa frågor om våld samt att journalföra detta enligt specifik anvisning i Cosmic.

Bakgrund

Vården har ansvar för att upptäcka och identifiera våld och att ge ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande. Målet för hälso- och sjukvården och tandvården är en god hälsa och en vård på lika villkor för hela befolkningen. Hälso- och sjukvården och tandvården ska bedrivas så att de uppfyller kraven på god vård, vilket tydliggörs i [Hälso- och sjukvårdslagen 2017:30](#) och i [Tandvårdslagen 1985:125](#).

För att kunna uppnå god och adekvat vård måste så långt möjligt orsaken till de symtom som patienten söker för identifieras. Hälso- och sjukvården har ansvar för att våldsutsatta får ett adekvat medicinskt och psykosocialt omhändertagande.

Det finns starkt vetenskapligt stöd för att ett liv under förtryck, där våld eller hot om våld förekommer, påverkar hälsan negativt. Våldsutsatta personer söker vården med akuta skador och kroniska besvär orsakade av våldet. Därför måste våld som orsak till sjukdom och ohälsa upptäckas och undersökas för att vårdgivaren ska kunna erbjuda god vård.

Genom att rutinmässigt ställa frågan om våld visar hälso- och sjukvården och tandvården att detta är en viktig del i bedömningen av patientens hälsa. När det gäller våldsutsatthet kan en öppet ställd fråga stimulera patienten att aktivt se på sin situation för att sedan ta ställning till om och hur personen ifråga vill förändra den. Själva frågan kan starta en process.

Att arbeta med våld i nära relationer är prioriterat och ett specifikt område i Nära vård och hälsas målkort¹.

Beskrivning

Rutinen utgör ett stöd till verksamheterna så att alla medarbetare inom Nära vård och hälsa kan få god kunskap inom området våld i nära relationer. Rutinen utgör stöd till medarbetarna för att fråga patienterna om våldsutsatthet samt ha kunskap om säker journaldokumentation i Cosmic enligt specifika anvisningar inom området.

¹ Nära vård och hälsas målkort utgår från RPB (Regionplan och budget)

Medarbetaren behöver också ha kunskap om vart de kan hänvisa patienten samt vart de själva kan ringa för råd.

Journalföring

Journalföring av misstänkt våld görs under sökordet "Våldsutsatthet i nära relation". Detta sökord har inte direktåtkomst i journalen på nätet, 1177's e-tjänster, vilket innebär att dokumentationen är skyddad och inte kan läsas via journal på nätet.

Utbildning

I Ping-Pong finns webbutbildningar i form av två filmer. Dessa utgör grund för kunskap inom området. I filmerna ges exempel på vilka frågor personalen rutinemässigt kan ställa i patientmöten samt information om var personalen kan hänvisa patienter och var personal själva kan ringa för att få råd.

- Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer
- Att ställa frågan om våld och dokumentera våldsutsatthet

Filmerna är tänkta att användas vid utbildningstillfällen för vårdpersonal, både som kunskapsunderlag och som utgångspunkt för diskussion. De är fristående och kan ses separat. Till filmerna finns även ett utbildningsmaterial som kan beställas från [NCK²](#) eller laddas ner.

Ett nätverk bestående av kontaktpersoner från respektive verksamhetsområde (VO) inom NVH ska stödja och stärka implementering av arbetet. Nätverket sammankallas en gång per termin av utsedd samordnare för nätverket. Samordnare utses av ledningsgruppen vid NVH.

Roller och ansvar

Verksamhetschef ansvarar för att:

- Skapa förutsättningar så att rutinen kan följas.
- Rutinen är känd av all berörd personal.
- Material ska finnas tillgängligt både för patienter och personal
- All berörd personal har kunskap om var information och stödresurser finns

Berörd personal ansvarar för att:

- Genomgå utbildningar i Ping-Pong (se nedan)
- Ha kunskap om var patienterna kan hänvisas
- Ha kunskap om hur misstänkt våld ska dokumenteras i Cosmic
- Hålla sig uppdaterad kring eventuella förändringar av rutiner

Kontaktpersoner inom verksamhetsområdet ansvarar för att:

² [Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK, vid Uppsala universitet och Akademiska sjukhuset](#)

- Ha god kunskap om våld i nära relationer, för att kunna vara ett stöd till verksamheterna inom sitt verksamhetsområde i NVH
- Bistå med stöd och utbildning inom sitt verksamhetsområde
- Delta i relevanta utbildningar för att upprätthålla kompetens och vara uppdaterad i aktuellt kunskapsläge inom området
- Delta i lokalt nätverk vid NVH en gång per termin³

Uppföljning

För att stödja att arbetssättet implementeras i det dagliga mötet med patienter sker kontinuerlig uppföljning av sökordsanvändning i Cosmic samt statistik på genomförda utbildningar. Verksamhetschef ansvarar för uppföljning samt att återkoppling sker, både lokalt och i tertial- samt årsrapportering.

Dokumenthistorik

Författare Katarina Dahlgren Eriksson

2021-06-11 Nytt dokument för NVH

2022-02-21 Dokumentets hänvisningsmall med telefonnummer har uppdaterats

Referenser

[DocPlus dokument: Våld i nära relation – omhändertagande av kvinnor utsatta för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld](#)

[Doc plus dokument Män utsatta för fysiskt, psykiskt eller sexuellt våld - Omhändertagande](#)

[DocPlus dokument: Sexuellt övergrepp, våldtäkt, kvinna över 18](#)

[DocPlus dokument: Våldsutsatta kvinnor – rutin för omhändertagande](#)

Externa styrande dokument

Våldsutsatta kvinnor – samhällets ansvar. Heimer mfl (red). Studentlitteratur 2019.

Att fråga om våldsutsatthet som en del av anamnesen (NCK-rapport 2010:4) Som ett komplement till rapporten finns ett utbildningsmaterial med korta utbildningsfilmer,

”Att ställa frågan om våld”. Utbildningspaketet har som syfte att ge personal inom vården ett konkret stöd i arbetet med att ställa frågor om våldserfarenheter.

Samtliga rapporter från NCK kan laddas ner eller beställas kostnadsfritt via webbplatsen www.nck.uu.se. NCK:s kunskapsbank, www.nck.uu.se/kunskapsbanken Kunskapsbanken samlar kunskap inom områdena mäns våld mot kvinnor,

³ Nätverket sammankallas av kontaktperson vid NVH

hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. Den innehåller aktuell information om forskning, publikationer från myndigheter, nyskrivna ämnesguider, litteraturtips samt en söktjänst.

Webbstöd för vården, www.nck.uu.se/webbstodforvarden Webbstödet riktar sig till personal inom hälso- och sjukvården samt tandvården. Webbstödet innehåller fakta och information, expertintervjuer och lärande exempel.

Kvinnofridslinjens webbplats, www.kvinnofridslinjen.se Kvinnofridsenhetens webbplats, www.akademiska.se/nck

Exempel på rutin för hänvisning (obs - telefonnummer bevakas ej i denna rutin då dessa kan ändras)

